

European
Commission

EVROPSKI
ODBORI
DRŽAVLJANOV
SPOPADANJE
S SOVRAŠTVOM
V DRUŽBI

Informacijski sklop

O tem Sklopu

Dobrodošli v Evropskem odboru državljanov za spopadanje s sovraštvom v družbi.

Najprej bi se vam radi zahvalili, ker se strinjate s sodelovanjem v tem postopku. Upamo, da se vam bo zdel poučen, zanimiv in prijeten! Ste eden od 150 udeležencev, ki so bili naključno izbrani v vseh 27 državah članicah EU, da bi razpravljali o tem, kako se spopasti s sovraštvom v Evropi.

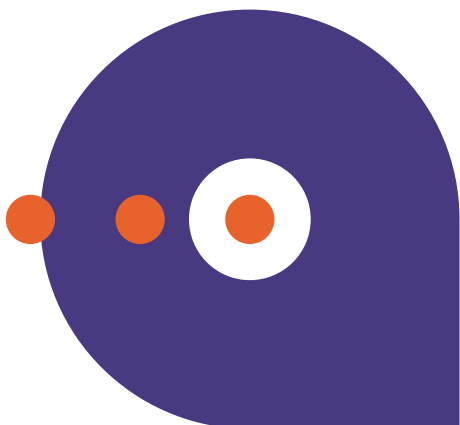
Glede na več poročil in podatke se Evropa danes sooča z zaskrbljujočim porastom sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva. Ne samo, da sovraštvo prizadene posameznike, skupine in skupnosti, na katere je neposredno usmerjeno, ampak ustvarja tudi polarizacijo in ovira svobodno ter dinamično demokratično razpravo. Pojave sovraštva spodkopavajo družbo kot celoto in ogrožajo temelje naših demokracij.

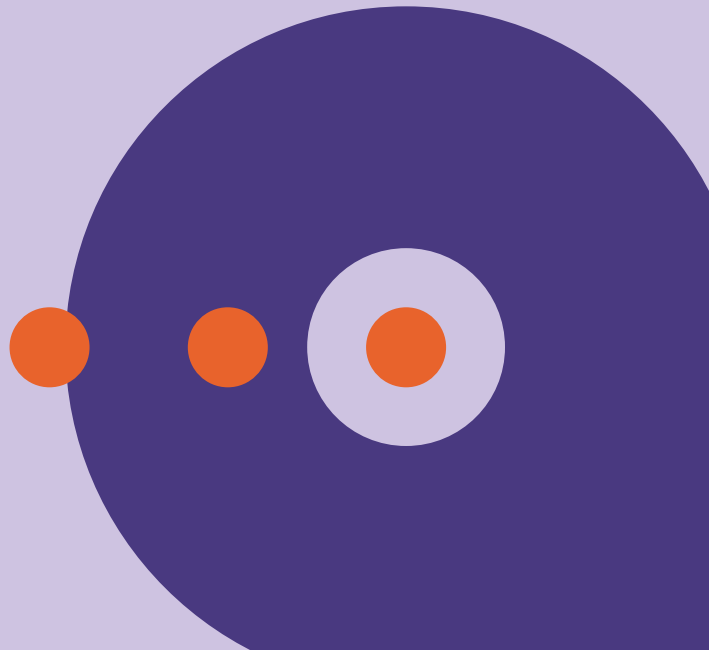
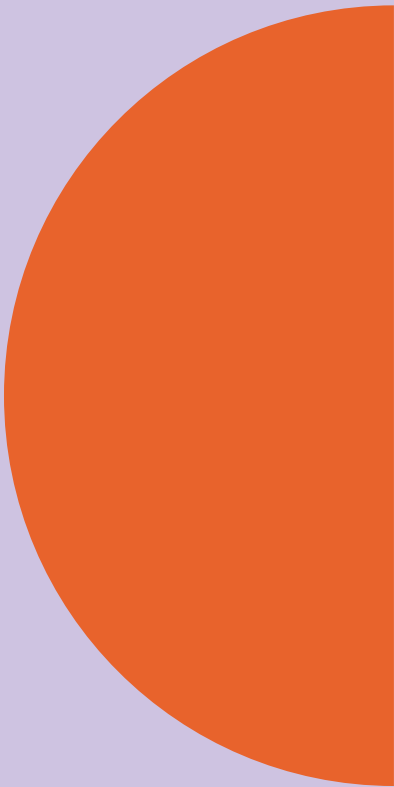
Evropska komisija in visoka predstavnica EU za zunanje zadeve sta 6. decembra 2023 sprejeli skupno sporočilo z naslovom »Ni prostora za sovraštvo: Evropa, združena proti sovraštvu«. To sporočilo poziva k oblikovanju odprtega, vseevropskega prostora za dialog, ki združuje državljane iz celotne EU, da bi razpravljali o načinih premika od sovraštva in razdelitve k skupnemu uživanju naših evropskih vrednot enakosti, spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva. Ta evropski odbor državljanov za spopadanje s sovraštvom v družbi je odgovor na ta poziv in zahvaljujemo se vam, da ste se strinjali s sodelovanjem v tej razpravi.

Skupaj z drugimi udeleženci boste preučili različne načine, na katere lahko vsi - institucije EU, države članice, organizacije civilne družbe, mediji in drugi akterji - prispevamo k odpravljanju sovraštva v družbi in ponovno potrdimo enakost, spoštovanje človekovih pravic in dostojanstvo.

Ta »informacijski sklop« služi kot vaše vodilo skozi postopek. Strukturiran je v štiri razdelkov.

- 1. POSTOPEK: KAJ SO EVROPSKI ODBORI DRŽAVLJANOV?** 4
Namen odborov državljanov je postaviti državljane v središče oblikovanja javnih politik.
V tem razdelku podajamo kratek pregled delovanja tega postopka.
- 2. ODGOVORNOST: KAJ BOM DELAL/-A?** 6
Evropska komisija sklicuje ta odbor državljanov za določeno nalogo:
tukaj lahko najdete vprašanje, na katerega boste vabljeni, da odgovorite.
- 3. TEMA: KAJ MORAM VEDETI O SOVRAŠTVU?** 8
Sovraštvo je kompleksna in občutljiva tema. Da bi prispevali k skupnemu razumevanju teme, vam ponujamo nekaj osnovnih informacij in pregled nad tem, kaj EU trenutno počne za spopadanje s sovraštvom.
- 4. PRAKTIČNE INFORMACIJE** 12
Želimo, da vaše sodelovanje poteka čim bolj gladko. Ta razdelek zajema vaše potovanje, nastanitev, dnevne stroške in druge praktične informacije.

1 / Proces:

Kaj so evropski odbori državljanov

OZADJE

Odbori državljanov Evropske komisije združujejo naključno izbrane udeležence iz vseh 27 držav članic EU, da bi razpravljali o ključnih prihajajočih zakonih in drugih pobudah na evropski ravni.

Odbori so nastali po konferenci o prihodnosti Evrope, ki je potekala v letih 2021-2022. Takrat se je zbralo 800 naključno izbranih državljanov, da bi delili svoje poglede in ideje o temah, kot so gospodarstvo, socialna pravičnost, delovna mesta, izobraževanje, kultura, mladina, šport, digitalna preobrazba, demokracija v EU, vrednote, varnost, pravna država, podnebne spremembe, zdravje, migracije in vloga EU v svetu.

Ob zaključku konference 9. maja 2022 so udeleženci podali 178 priporočil. Ti so bili podlaga za 49 predlogov in več kot 300 povezanih ukrepov, ki izhajajo iz konference. Državljanji, ki so sodelovali na konferenci, so pozvali k podobnim, pogostejšim priložnostim za državljanje, da v prihodnosti sodelujejo pri oblikovanju evropske politike. V odgovor je predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen napovedala organiziranje nadaljnjih evropskih odborov državljanov za posvetovanje z naključno izbranimi državljani o ključnih vprašanjih EU.

Naslednji odbori so obravnavali bolj specifične teme politike: kaj storiti z živilskimi odpadki, prednosti in slabosti virtualnih svetov, pravice in priložnosti za izobraževanje in študij v drugih državah EU ter načine za izboljšanje energetske učinkovitosti. Udeleženci lahko, zahvaljujoč pomoči tolmačev, komunicirajo med seboj v svojem jeziku. Kot član odbora boste prevzeli štafeto

od dolge vrste sodržavljanov Evrope, tokrat s poudarkom na temi spopadanje s sovraštvom v družbi. Na podlagi vaših razprav boste razvili priporočila, ki jih bo Evropska komisija upoštevala pri pripravi svojih politik.

KAKO BO DELOVAL TA EVROPSKI ODBOR DRŽAVLJANOV?

Vsak odbor sestavlja 150 naključno izbranih državljanov iz vseh držav članic EU, ki predstavljajo raznolikost EU in od katerih je ena tretjina mlajših od 26 let, da se zagotovi uspešna medgeneracijska razprava.

Odbor združuje sodelovanje v majhnih skupinah (približno 12 oseb) s plenarnim delom (vseh 150 udeležencev skupaj). V manjših delovnih skupinah boste imeli priložnost podrobneje razpravljati o različnih vidikih teme »spoprijemanje s sovraštvom v družbi«. Vseh 150 udeležencev se bo prav tako zbralo na »plenarnih« zasedanjih, da bi delili, poslušali in posredovali povratne informacije o prispevkih drugih majhnih skupin. Pri izvedbi tega dela bo članom odbora pomagala podporni skupina. To skupino sestavljajo strokovnjaki za podporo skupinskemu delu. Pomagali bodo, da bo skupinsko delo bolj dinamično, da bo kar najboljše izkoriščen vsak posamezni prispevek in skupina kot celota. Državljanom bodo zagotovili tudi vrsto orodij za skupno delo in kolektivno odločanje.

Podprli vas bodo tudi pomočniki na kraju samem, ki vam bodo posredovali praktične informacije, pa tudi strokovnjaki za sovraštvo in njegove različne oblike. Poleg tega boste slišali pričevanja in vpoglede predstavnikov civilne družbe, institucij in akademskega sveta.

¹ Informacije o Konferenci o prihodnosti Evrope lahko najdete tukaj: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en

² Glej: <https://equineteurope.org>

³ Glej: <https://ceji.org> in <https://www.facingfacts.eu>

KDO ORGANIZIRA TA EVROPSKI ODBOR DRŽAVLJANOV?

Evropska komisija je glavni organizator. Evropska komisija je poleg Evropskega parlamenta in Sveta ena glavnih institucij EU. Komisija pomaga pri skupni strategiji EU, predlaga novo zakonodajo in politike EU, spremlja njihovo izvajanje in upravlja proračun EU. Odbor evropskih državljanov o spopadanju s sovraštvom skupaj organizirata dva generalna direktorata Evropske komisije: Generalni direktorat za komuniciranje in Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike.

Generalni direktorat za komuniciranje (»GD-COMM«) je služba Komisije, odgovorna za sporočanje in pojasnjevanje politik EU zunanjim občinstvom. Komisijo obvešča o političnih dogajanjih in trendih v javnem mnenju in medijih. Spodbuja tudi neposredno sodelovanje z državljani skozi participativne in posvetovalne procese, vključno z evropskimi odbori državljanov in [Platforno za vključevanje državljanov](#).

Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike (»GD-JUST«) je služba Komisije, odgovorna za politiko EU na področju pravosodja, pravic potrošnikov in enakosti spolov. V okviru svojega poslanstva je GD JUST odgovoren za zagotavljanje učinkovitega spoštovanja, spodbujanja in varstva temeljnih pravic, kot je določeno v Listini EU o temeljnih pravicah. Prav tako je direktorat odgovoren za delo Komisije na področju boja proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva.

ODBOR ZA ZNANJE

Razprave odbora bo vodil in usmerjal namenski odbor za znanje, ki vam bo zagotovil potrebno znanje, ki ga potrebujete za razumevanje teme in razvoj tehničnih priporočil. Vsi člani prispevajo drugačno in dopolnjujoče strokovno znanje o tej temi:

Arun MANSUKHANI

Klinični psiholog, specializiran za psihološke travme

Daris LEWIS RECIO

Uradnik za pravne zadeve in politiko v Equinetu²

Federico FALOPPA

Profesor sociolingvistike na Univerzi v Readingu

Jelena JOVANOVIĆ

Koordinator Medskupine za boj proti rasizmu in raznolikosti v Evropskem parlamentu

Manos TSAKIRIS

Profesor psihologije na Univerzi v Londonu

Nesrine SLAOUI

Samostojna novinarka in avtorica

Robin SCLAFANI

Direktorica CEJI in koordinatorka Mreže za soočanje z dejstvi (Facing Facts Network)³

Tommaso CHIAMPARINO

Uradnik za politiko v Generalnem direktoratu za pravosodje in potrošnike, Enota za politiko temeljnih pravic (GD JUST)

ODBOR DRŽAVLJANOV ZA SPOPADANJE S SOVRAŠTVOM V DRUŽBI

Skupaj z ostalimi udeleženci se boste srečali na treh zasedanjih. Dve zasedanja bosta potekala osebno v Bruslju, eno pa na spletu:

- **1. zasedanje: 5-7 April 2024**
(onsite in Brussels, Belgium)
- **2. zasedanje: 26-28 April 2024**
(online via a video conference tool)
- **3. zasedanje: 17-19 May 2024**
(onsite in Brussels, Belgium)

RAZPRAVLJANJE O OBČUTLJIVI TEMI

Kot organizatorji panela evropskih državljanov je naša odgovornost, da panel postane varen prostor, ki vsem udeležencem panela in povabljenim sodelavcem omogoča, da svobodno govorijo in so slišani, dokler spoštujejo perspektive in izkušnje drugih. Zavezani smo k ustvarjanju spoštljivega okolja za vse. Kar se lahko dojema kot »varno« ali »sprejemljivo« za eno osebo, morda ne velja za nekoga drugega z drugačno življenjsko izkušnjo. Vaše razprave bodo osredotočene na vaše izkušnje, pa tudi na izkušnje tistih, ki so trpeli in trpijo zaradi sovraštva.

Vzpostavili bomo nekaj osnovnih pravil in, kar je najpomembnejše, uporabili načelo »brez škode«, da bi čim bolj zmanjšali možnost psihološke škode udeležencem (kot so povzročanje nasilja in konfliktov, sprožanje travm ali težav z duševnim zdravjem). Da bi zagotovili izpolnjevanje in spoštovanje tega načela, vas bo skozi zasedanja vodila strokovna ekipa moderatorjev.

Sprejeti bodo vsi spoštljivi prispevki in obstajati mora odprtost, da lahko poskušamo razumeti temeljne vzroke sovraštva brez obsojanja. Odbor bo usmerjen v iskanje rešitev, ki nam bodo omogočile bolj harmonično življenje v naših družbah.

2 / Naloga:

Kaj bom delal/-a?

Panel evropskih državljanov o boju proti sovraštvu v družbi bo poskušal odgovoriti na naslednje glavno vprašanje:

»Kaj lahko storimo glede sovraštva in kako lahko okrepimo medsebojno spoštovanje v naših družbah?«

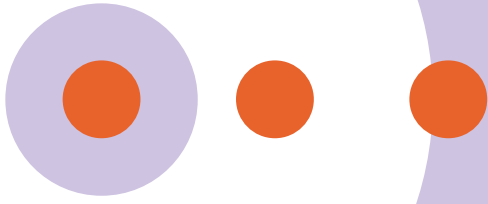
Natančneje, odbor si bo prizadeval opredeliti možne ukrepe politike in vse ustrezne akterje, ki so vključeni na različnih ravneh, vključno z nosilci odločanja, civilno družbo, zasebnim sektorjem in državljani. Različna vprašanja vam bodo pomagala krmariti po tej temi in si predstavljati orodja in ukrepe, ki bi jih lahko izvedli za spopadanje s sovraštvom v naši družbi.

Na 1. zasedanju, ki bo potekalo v Bruslju, boste razvili splošno razumevanje sovraštva in obsega odbora državljanov. Skupaj z drugimi državljani boste začeli s spoznavanjem čustev in dojemanja sovraštva, vključno z deljenjem in poslušanjem zunanjih govorcev, pričevanj in strokovnjakov. Opredelili boste različne vzroke in gonilne sile sovraštva ter potencialna področja delovanja, na katerih se je mogoče spopasti s sovraštvom v družbi.

Na 2. zasedanju, ki bo potekalo na spletu in bo temeljilo na delu 1. zasedanja, boste razvili ideje o tem, kako se spopasti s problemom sovraštva v družbi. Te ideje lahko štejejo kot osnutki priporočil.

Na 3. zasedanju, ki bo potekalo v Bruslju, boste te ideje in priporočila izpopolnili s podporo izkušenih moderatorjev, izvedencev iz civilne družbe in tematskih strokovnjakov. Sčasoma te ideje postanejo končna priporočila o tem, kako se spopasti s sovraštvom v Evropi.

KONČNI REZULTAT odbora bo seznam priporočil, ki bodo podprla prihodnje delo Evropske komisije na področju boja proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva. Priporočila bodo služila kot vodilo za pomoč EU in njenim državam članicam pri premiku od sovraštva in delitve k skupnemu uživanju evropskih vrednot, kot je zapisano v Pogodbi o Evropski uniji. Te vključujejo spoštovanje človekovih pravic in dostojanstva ter družbo, v kateri prevladujejo strpnost, nediskriminacija in pluralizem.

3 / Tema:

Kaj moram vedeti o sovraštvu?

RAZUMEVANJE SOVRAŠTVA IN NJEGOVIH OBLIK

Vsi mislimo, da vemo, kaj je sovraštvo, vendar ga **ni lahko opredeliti**, saj so pojave sovraštva številne, raznolike in kompleksne. Lahko se pojavi v zelo prefinjenih ali pa precej bolj eksplicitnih oblikah. Sovraštvo lahko ostane notranji občutek, lahko pa se prevede tudi v nasilna dejanja (kot so tista, ki jih spodbujajo nasilne ekstremistične ideologije). Lahko se kaže v številnih oblikah: od verbalne zlorabe ali žalitev do ustrahovanja, nadlegovanja, dezinformacij, ki prikazujejo manjšine v napačni in neugodni luči, groženj ali pozivov k nasilju, vse do fizičnega nasilja ali celo umora.

Piramida **sovraštva** je poenostavljena ilustracija tega, kar lahko imenujemo gradniki sovraštva, od pristranskosti do najhujših življenjsko nevarnih pojav. V piramidi so zgornje ravni podprte z nižjimi ravni. Te nižje ravni so pogosto nezavedne, tako da se posameznik ne zaveda, da je vključen v kakršno koli diskriminacijo ali da prispeva k sovraštvu oz. nezaupanju. Če ljudje ali institucije obravnavajo vedenje na nižjih ravneh kot sprejemljivo ali »normalno«, to povzroči, da vedenje na naslednji ravni postane bolj sprejeto.

Piramida sovraštva odraža **možno pot** do vse bolj razširjenih sistemov zatiranja, ki negativno vplivajo na posameznike, institucije in družbo na splošno. Od individualnih čustev in občutkov do vzpostavitve pristranskih stališč in vedenj lahko pride do napredovanja v smeri organizirane in sistematične diskriminacije, vse do najbolj nasilnih kaznivih dejanj.

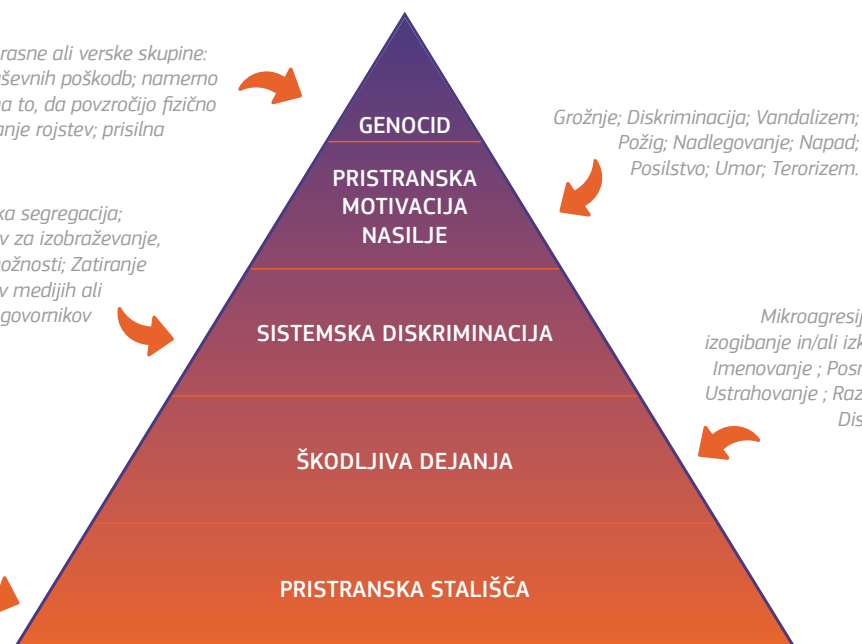
V EU se **sistemska diskriminacija** kaže v več oblikah. Trajni pojavi, kot so diskriminatorni postopki zaposlovanja, etnično profiliranje organov pregona⁴, negativni stereotipi, ki jih ohranjajo mediji, razlike v izobraževanju ali razlike v plačah med spoloma, dokazujejo, da je diskriminacija še naprej zelo resnična in da so predsodki, ki jo podpirajo, globoko zakoreninjeni v naši družbi.

Pri tistih posameznikih, ki imajo več značilnosti, ki so podlaga za izključitev znotraj naših družbenih, gospodarskih in političnih struktur (na primer spol, vera, barva kože ali spolna usmerjenost), govorimo o **večkratni ali presečni diskriminaciji**. Zanje je situacija še posebej težka, saj doživljajo nesorazmerne

Z namenom uničenja nacionalne, etnične, rasne ali verske skupine: Ubijanje; povzročanje hudih telesnih ali duševnih poškodb; namerno ustvarjanje življenjskih pogojev, ki ciljajo na to, da povzročijo fizično uničenje; nalaganje ukrepov za preprečevanje rojstev; prisilna premestitev otrok iz ene skupine v drugo.

Kazenskopravne razlike; Stanovanjska segregacija; Neenakomerna porazdelitev sredstev za izobraževanje, zdravstveno varstvo, zaposlitvene možnosti; Zatiranje volivcev; pomanjkanje zastopanosti v medijih ali izobraževalnih vsebinah; Utišanje zagovornikov človekovih pravic.

Mrtvi koti; Strah pred razlikami; Stereotipizacija; Nagnjenost k usmeritvi proti ali stran od določenih vrst ljudi; Samo-omejevanje na informacije, ki potrjujejo obstoječa prepričanja; Pomanjkanje zavedanja lastnih privilegijev.

⁴ Glej: FRA: [Ustavimo diskriminacijo in etnično profiliranje v Evropi](https://fra.europa.eu/en/essential-rights) | Agencija Evropske unije za temeljne pravice (europa.eu)

valove sovraštva, neenakosti in krivic, kar krepi **krog diskriminacije**. Sovrašтво se lahko usmeri tudi na ljudi, ki se zavzemajo za človekove pravice, tudi kot del njihovega poklica.

SOVRAŠTVO V EU: DEJSTVA IN ŠTEVILKE

O razsežnosti pojava sovraštva ni lahko najti natančnih števil. **Zbiranje podatkov je na ravni držav članic neenotno** zaradi različnih pristopov k poročanju in evidentiranju kaznivih dejanj iz sovraštva s strani organov pregona. Prav tako je težko pridobiti reprezentativno količinsko opredelitev količine sovražnega govora, ki kroži po spletu. Zato je obseg sovraštva verjetno v **veliki meri podcenjen**. Vendar podatki o kaznivih dejanjih iz sovraštva, zbrani na mednarodni ravni na podlagi razpoložljivih uradnih statističnih podatkov,⁵ kažejo na skupno povečanje za 26 % od leta 2021 do leta 2022. Tukaj je nekaj neizčrpnih, vendar ponazoritvenih števil, ki so na voljo na ravni EU:

- Od osmih milijonov spletnih sporočil, analiziranih v EU, se je raven sovražne toksičnosti povečala za 30 % od januarja 2023 do sredine septembra 2023. Ravni so višje v francoskem, ruskem, slovaškem in španskem jeziku.⁶
- Medtem ko je Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA) leta 2023 poročala o tisočih uradno registriranih antisemitskih incidentih, ki se zgodijo vsako leto⁷, so te številke morda znatno podcenjene. Glede na raziskavo FRA iz leta 2018 o antisemitskih izkušnjah judovskega ljudstva **9 od 10 Judov meni, da se je antisemitizem v njihovi državi povečal**, 71 % se izogiba nošenju ali prikazovanju predmetov, ki bi jih lahko identificirali kot Jude, 79 % incidentov pa ni prijavljenih.⁸
- Glede na drugo raziskavo agencije FRA je **55 % anketirancev v obdobju 2022-2023 več kot trikrat doživelo rasno diskriminacijo v EU**.⁹
- **Vsaka tretja ženska** v EU in po svetu je vsaj enkrat v življenju izkusila fizično ali spolno nasilje. Vsaj dve ženski na teden v EU ubije intimni partner ali družinski član.¹⁰
- Nadlegovanje zaradi etničnega ali priseljskega porekla je bilo **v letu 2017 običajno za enega od štirih muslimanov**, ki živijo v EU, pri čemer je skoraj polovica v preteklem letu utrpela šest ali več incidentov.¹¹
- Agencija FRA je našla dokaze o **povečanju protiromske retorike v medijih in socialnih omrežjih med krizo COVID-19** v vsaj 13 državah članicah EU (od 15, ki so bile predmet preiskave), kar je obudilo stare stereotipe o Romih kot grožnji javnemu zdravju.¹²

⁵ Glej: <https://hatecrime.osce.org/>

⁶ Glej: podatki iz projekta »European Observatory of Online Hate«, ki ga financira EU, <https://eoooh.eu/>

⁷ Glej: FRA, [Antisemitizem leta 2022 - Pregled antisemitskih incidentov, zabeleženih v EU I. Agencija Evropske unije za temeljne pravice \(europa.eu\)](#)

⁸ Glej: FRA, [Izkušnje in dojemanje antisemitizma/Druga raziskava o diskriminaciji in kaznivih dejanjih iz sovraštva proti Judom v EU \(europa.eu\)](#)

⁹ Glej: FRA, [Biti temnopolt v EU – Izkušnje ljudi afriškega porekla 2023](#)

¹⁰ Glej: Evropska komisija, [Sporočilo za javnost »EU poziva k odpravi nasilja nad ženskami«](#), november 2023

¹¹ Glej: FRA, [Druga raziskava Evropske unije o manjšinah in diskriminaciji muslimanov – izbrane ugotovitve](#), 2017

¹² Glej: FRA, [Pandemija koronavirusa v EU – vpliv na Rome in potujoče skupine](#), 2020

Sovraštvu ima lahko **globoke posledice** za žrtve in negativno vpliva na njihovo **duševno in telesno zdravje** ter **socialno in gospodarsko blaginjo**. Žrtve sovražnega govora ali kaznivih dejanj iz sovraštvu so pogosto izpostavljene tudi politični in socialni izključenosti, ki jih odvrtača od prijave takšnih kaznivih dejanj ali dostopa do storitev za podporo žrtvam. Poleg tega tiste žrtve, ki prijavijo izkušnje sovraštvu, pogosto tvegajo sekundarno viktimizacijo (dodatna škoda ne kot neposredna posledica kaznivega dejanja, temveč zaradi načina, na katerega institucije in drugi posamezniki obravnavajo žrtve). Zlasti za otroke žrtve lahko sovražni govor resno škoduje njihovem duševnemu zdravju in dolgoročnemu osebnemu razvoju, kar vpliva na njihovo sposobnost, da živijo normalno, varno življenje.

Zločini, ki jih spodbudi sovraštvu, so sporočila o zavračanju in razvrednotenju celotnih skupin in skupnosti, osebe, ki oblikujejo te skupine in skupnosti, pa doživljajo strah in hude tesnobe, ki se lahko **prenašajo skozi generacije**, saj se otroci iz izkušnje staršev učijo strahu in nezaupanja. Nazadnje, sovraštvu **utiša** posameznike, ki pripadajo skupinam, ki jim grozi viktimizacija iz sovraštvu, s čimer ovira pravico do svobode izražanja.

KAJ JE EU DOSLEJ STORILA ZA REŠEVANJE TEGA PROBLEMA?

Evropska unija je **v svoje ustanovitvene pogodbe vključila vrednote**, kot so spoštovanje »človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami oseb, ki pripadajo manjšinam«. Vse oblike sovraštvu in nestrpnosti so nezdržljive s temi temeljnimi pravicami in vrednotami. Vse institucije EU so bile vključene v pobude proti sovraštvu. Ta razdelek vsebuje pregled okvira za ukrepanje na ravni EU, ki zajema regulativne in politične pobude.

Sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštvu so po zakonodaji EU nezakonita. [Okvirni sklep o boju proti nekaterim oblikam izražanja rasizma in ksenofobije](#) iz leta 2008 zahteva kriminalizacijo javnega spodbujanja k nasilju ali sovraštvu na podlagi rase, barve kože, vere, izvora ali nacionalnega oz. etničnega porekla.

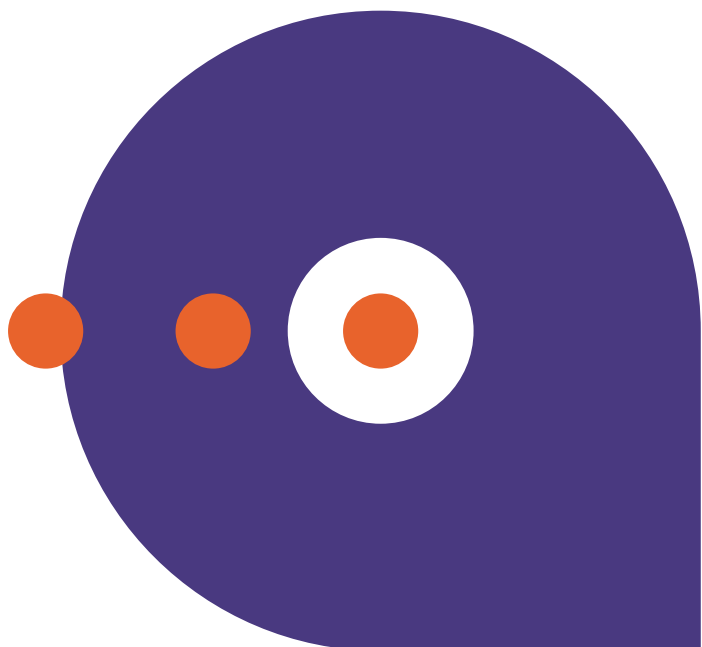
Komisija si prizadeva zagotoviti popoln in pravilen prenos Okvirnega sklepa, zlasti z uvedbo postopkov za ugotavljanje kršitev, zaradi česar je že ukrepalo enajst držav članic. Vendar Komisija ne more posredovati v posameznih primerih sovražnega govora ali kaznivih dejanj iz sovraštvu. Te ostajajo v **pristojnosti nacionalnih organov pregona**, ki morajo preiskovati, preganjati in soditi v primerih domnevnega kaznivega dejanja ali govora, motiviranega s sovraštvom.

Evropska komisija je 6. decembra 2023 [sprejela sporočilo z naslovom »Ni prostora za sovraštvu: Evropa, združena proti sovraštvu«](#). To je poziv k ukrepanju za vse Evropejce, da se zoperstavijo sovraštvu in se zavzamejo za strpnost ter spoštovanje. S tem sporočilom želi Komisija **okrepiti prizadevanja za boj proti sovraštvu v vseh njegovih oblikah** s krepitevjo ukrepov v različnih politikah, vključno s politiko varnosti, digitalnih tehnologij, izobraževanja, kulture in športa. Posebni predlogi, ki jih je napovedalo sporočilo, vključujejo dodatno financiranje za zaščito verskih objektov, nove pobude proti spletnim grožnjam in okrepljeno sodelovanje z akterji civilne družbe.

Evropska komisija izvaja tudi aktivno politiko za boj proti sovraštvu, vključno z namenskimi izmenjavami in orodji v podporo pregonu s strani nacionalnih organov. Sprejela je **namenske strategije EU**, kot so [strategija EU za boj proti antisemitizmu in spodbujanje judovskega življenja](#), [strateški okvir EU za Rome o enakosti, vključevanju in udeležbi](#) ter širši [akcijski načrt EU za boj proti rasizmu](#). Strategije **niso pravno zavezujoče**, vendar vključujejo vrsto ukrepov, ki jih institucije, agencije in organi, ali nacionalne oblasti EU lahko uporabijo pri obravnavi določenega problema. Na primer, strategija EU za boj proti antisemitizmu spodbuja institucije EU in države članice, da sprejmejo ukrepe, kot so financiranje ali sodelovanje s spletnimi platformami za boj proti antisemitizmu na spletu, pa tudi ukrepe za spodbujanje izobraževanja in raziskav o holokavstu ter spomina na holokavst.

Poleg tega je EU za **spopadanje z izzivi spletnega sovraštvu** razvila vrsto zakonov in pobud za spopadanje z različnimi grožnjami, ki so vključene v digitalno sfero. Leta 2016 je EU uvedla prostovoljni kodeks ravnanja za boj proti nezakonitemu sovražnemu govoru na spletu z glavnimi platformami družbenih medijev. [Zakon o digitalnih storitvah \(DSA\)](#) vključuje nove obveznosti za spletne platforme za boj proti nezakoniti vsebini, vključno z nezakonitim sovražnim govorom.

[Komisija je leta 2021 sprejela tudi sporočilo](#), v katerem poziva Svet Evropske unije (drugo institucijo EU, ki zastopa države članice), naj enotno in s soglasjem Evropskega parlamenta sprejme sklep, s katerim bi se **trenutni seznam »kaznivih dejanj EU« iz člena 83(1) PDEU razširil** na kazniva dejanja iz sovraštvu in sovražni govor. Če bi bil sklep Sveta sprejet, bi Evropska komisija lahko predlagala novo sekundarno zakonodajo, ki bi EU omogočila, da poleg rasističnih ali ksenofobičnih motivov inkriminira tudi druge oblike sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštvu.

KAJ SO IZZIVI GOVORJENJA O SOVRAŠTVU IN UKREPANJA PROTI NJEMU?

V tem poglavju želimo na neizčrpen, vendar ilustrativen način izzpostaviti več vprašanj, zaradi katerih je razprava o sovraštvu še posebej zahtevna. Ta okvirni seznam ne izključuje dodatnih vprašanj, ki se lahko pojavijo kot del razprav odbora.

1. Govorjenje o sovraštvu je lahko **občutljivo** in **zelo osebno**, sproži lahko močne čustvene odzive in obudi boleče spomine ali osebne izkušnje. Dodaten zaplet je, da je opredelitev sovraštvu lahko **zelo subjektivna** kljub obstoječim pravnim opredelitvam.

2. Zagotavljanje **ravnovesja** med **svobodo izražanja** in potrebo po sankcioniranju ter **preprečevanju sovražnega govora** je lažje v teoriji kot v praksi. Svoboda izražanja je temeljna pravica in predstavlja enega od bistvenih temeljev demokratične družbe. Ne zajema le »informacij« ali »idej«, ki veljajo za neškodljive, temveč tudi tiste, ki žalijo, šokirajo ali motijo. Vendar pa pravo človekovih pravic priznava, da se svoboda izražanja **ne sme izkoriščati za spodbujanje sovraštvu in nasilja**. Dejansko se lahko v nekaterih demokratičnih družbah zdi potrebno sankcionirati ali celo preprečiti vse oblike izražanja, ki širijo, spodbujajo ali upravičujejo sovraštvu na podlagi nestrpnosti, pod pogojem, da je kakršno koli vsiljeno vmešavanje sorazmerno z zastavljenim legitimnim ciljem. Meje med svobodo izražanja in sovražnim govorom niso vedno zelo jasne, vendar sodna praksa **Evropskega sodišča za človekove pravice** daje smernice o tem, ali določen izraz predstavlja sovražni govor.¹³

3. Obseg ukrepov na ravni EU določa Okvirni sklep o rasizmu in ksenofobiji iz leta 2008. Od sprejetja Okvirnega sklepa so se Pogodbe spremenile, področja kriminala, na katerih lahko EU sprejema zakonodajo, pa so omejena na seznam, ki ne vključuje sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštvu. Zato je bila predlagana sprememba Pogodb, ki je zdaj v obravnavi pred Svetom Evropske unije. Do takrat Komisija ne more predložiti zakonodaje na to temo.

4. Uporaba zakonov o inkriminaciji sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštvu se med državami EU razlikuje, žal pa **niso vse države EU enako varne za vse skupnosti**. Kar se v eni državi članici šteje za kaznivo dejanje iz sovraštvu, se v drugi državi članici ne obravnava vedno kot takšno. To velja zlasti za kazniva dejanja iz sovraštvu na podlagi **spolne usmerjenosti**, ki trenutno niso zajeta v pravu EU. Druga pomembna zakonodaja EU, ki jo je treba omeniti, je Direktiva o pravicah žrtev, ki vzpostavlja minimalne standarde glede pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj, vključno z žrtvami kaznivih dejanj iz sovraštvu in sovražnega govora ter zagotavlja, da so osebe, ki so bile žrtve kaznivih dejanj, prepoznane in obravnavane s spoštovanjem.

5. Raven poznavanja predsodkov in razlogov sovraštvu je **neenakomerna in precej površinska**, tudi med organi pregona. Koristne smernice lahko izhajajo iz obstoječih opredelitev, ki so jih pripravile druge mednarodne organizacije ali organizacije, ki predstavljajo prizadete skupnosti. Vendar pa obstajajo razlogi za sovražni govor ali pristranskost, kjer je opredelitev manj jasna ali manj razvita.¹⁴

6. Kazniva dejanja iz sovraštvu ali sovražni govor so **pogosto nevidni**: policija, ki povzame trditve žrtev, o njih sploh ne poroča ali pa jih ne evidentira kot kazniva dejanja iz sovraštvu. Zato sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštvu ostajajo nevidna v uradni statistiki in evidencah. Prav tako kazenskopравни sistemi včasih **spregledajo dokaze o pristranski motivaciji** za kaznivo dejanje, kar pomeni, da **kazniva dejanja iz sovraštvu včasih niso prepoznana** kot taka. Kjer ni na voljo podatkov, se zdi, da ni težav in posledično tudi ni nobene politike. Za popolnejšo in natančnejšo sliko stanja na terenu so potrebni statistični podatki in druge informacije za vsako državo članico EU.

¹³ Glej: Evropsko sodišče za človekove pravice, [Factsheet – Hate Speech, 2023](#)

¹⁴ Za dodatne informacije glejte [Priporočilo Sveta Evrope o boju proti sovražnemu govoru, 2022](#)

4/ Praktične informacije

Veselimo se vašega obiska na prvem zasedanju odbora, ki se bo začelo v petek, 5. aprila (14.00h) v Bruslju v Belgiji. V nadaljevanju sledi nekaj praktičnih informacij za pripravo na vaše potovanje in udeležbo na zasedanjih. Kot opomnik:

Pogovori bodo potekali tri vikende, od petka popoldne do nedelje opoldne. 1. in 3. zasedanje (5.-7. april in 17.-19. maj) bosta potekala osebno (v Bruslju), 2. zasedanje pa preko spleta (26.-28. april).

1. STROŠKI

Zagotovljeno bo nadomestilo v višini 90,00 EUR na zasedanje in/ali potovalni dan. Nadomestila bodo plačana po zasedanjih, potem ko je udeležba potrjena na seznamu udeležencev.

2. LOGISTIKA

ORGANIZACIJA POTOVANJA

Ste že ali boste prejeli načrt potovanja in e-Vstopnico. Če imate dodatna vprašanja glede organizacije vašega potovanja, nas o tem obvestite na info@futureu.events

PREVOZI

Prevozi ob prihodu: Ob prihodu na letališče/železniško postajo vas bo pričakalo osebje evropskega odbora državljanov s pozdravno tablo ali plakatom in vas pospremiti do transfernega avtobusa. Če naletite na težave pri iskanju osebja, pokličite +32 460 22 40 27.

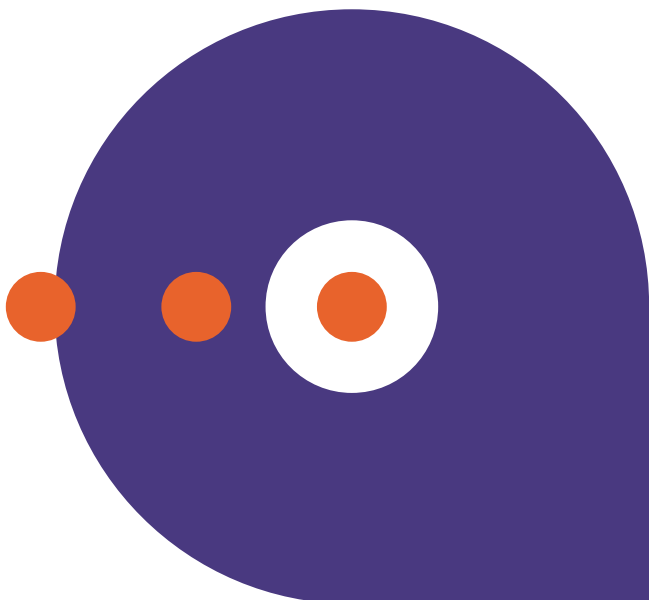
Z letalom: Na letališču se po prevzemu prtljage odpravite do podporne mize na terminalu za prihode, kjer vas bo čakalo naše osebje.

Z vlakom: Na železniški postaji Brussels Midi se odpravite do kavarne Prêt à Manger, kjer vas bo naše osebje čakalo ob pozdravni tabli/plakatu.

V hotelu: Avtobusni prevozi bodo organizirani od vašega hotela do prostorov Evropske komisije, kjer bodo potekala zasedanja potekajo. Zglasite se v glavni hotelski avli pred predvidenim časom odhoda. Naša ekipa vam bo pokazala pot do avtobusa. Če želite sami priti v prostore Evropske komisije, pred odhodom obvestite našo podporno ekipo.

Ko boste v Bruslju: Če bodo po zasedanjih načrtovani družabni dogodki, kot so večerje, bodo organizirani skupinski prevozi z avtobusom iz prostorov Evropske komisije na prizorišče družabnega dogodka. Nato bodo organizirani skupinski prevozi z avtobusom od kraja dogodka do vašega hotela. Seveda lahko po družabnem dogodku raziščete mesto in se sami vrnete v hotel.

Prevozi ob odhodu: Poskrbela bomo za prevoze od vašega hotela do odhodnega letališča/železniške postaje. Čas odhoda bo naveden na oglasni deski v preddverju hotela.

NASTANITEV

Naša ekipa vas bo pozdravila ob prihodu v hotel. Za vas smo rezervirali enoposteljno sobo z zajtrkom in brezplačnim brezžičnim internetom. Oglejte si e-pošto z rezervacijo. Prosimo, upoštevajte, da so vsi dodatki (npr. mini bar, sobna postrežba, telefon, hotelski bar, storitev pralnice perila, zgodnja prijava ali pozna odjava itd.) na vaše lastne stroške in ne bodo kriti s strani organizatorjev. Prosimo, poravnajte vse dodatne stroške neposredno v hotelu pred vašim odhodom.

3. RAZNO

• Kodeks oblačenja

Za zasedanja, prosimo, prinesite pametna priložnostna oblačila, toplo jakno in šal ter vodoodporen zimski plašč, kot tudi tople udobne čevlje in dežnik. Temperature bodo verjetno okoli 11° C in nekoliko višje v maju, vendar bodite pripravljeni na spremenljivo belgijsko vreme!

• Pitna voda Voda

Iz pipe je v Belgiji varna za pitje. Ustekleničena voda ali filtrirana voda bo na voljo in brezplačna med vsemi zasedanji, obroki in družabnimi dogodki.

• Časovni pas

Trenutni čas je CEST - srednjeevropski poletni čas (UTC +2 uri).

• Turistične informacije

Bruselj ima bogato zgodovino, arhitekturo, gastronomijo, kulturo in še veliko več! Če želite odkriti vse kulturne dejavnosti, ki so na voljo med vašim bivanjem, obiščite spletno stran regije Bruselj-prestolnica.

• Stopite

V stik z našo ekipo, ki bo na voljo pred in med zasedanji. Če ob prihodu naletite na kakršne koli težave ali če se podatki o vašem letu spremenili, se obrnite na nas po e-pošti: info@futureu.events

• Tolmačenje

Zasedanja bodo na voljo v 24 uradnih jezikih EU, zahvaljujoč ekipi strokovnih tolmačev. Da bi jim pomagali, med vašim zasedanjem govorite jasno in se izogibajte prehitremu govoru.

4. DOSTOP DO STAVBE

Prvi in zadnji vikend odbora bosta potekala v prostorih Evropske komisije v Bruslju. Za podrobnejše informacije o natančnih stavbah in prostorih si oglejte dnevni red. Stavba Evropske komisije je dostopna z dovolilnico za obiskovalce (»V-pass«). Pred dogodkom vam bomo poslali e-sporočilo z dovolilnico »V-pass«. Ne pozabite se registrirati preko tega e-poštnega naslova, da dokončate postopek in dobite QR kodo vaše dovolilnice V-pass. Če niste prejeli vaše dovolilnice V-pass, se obrnite na nas preko e-pošte: info@futureu.events

Varnostni pregled ob prihodu v stavbo Evropske komisije lahko traja vsaj 20 minut. Pripravite dovolilnico V-pass, osebno izkaznico ali potni list, saj jih bo varnostno osebje želelo videti.

Vsi udeleženci:

- morajo pred vstopom v stavbo predložiti veljaven potni list ali osebno izkaznico;
- morajo opraviti varnostni pregled na območju vhoda;
- naj imajo pri sebi vabilo ali kateri koli drug dokument, v katerem je jasno navedena njihova udeležba (npr. registracijska pošta)

5. SLUŽBA ZA POMOČ UPORABNIKOM, DOSTOP DO INTERNETA

Na vhodu v prostore se bo nahajala miza za pomoč obiskovalcem. Naše osebje vam bo pomagalo in odgovorilo na vsa vprašanja, ki jih imate. Dostop do interneta je mogoč preko dostopnih točk Wi-Fi. Gesla bodo posredovana na dan zasedanja.

6. DOSTOPNOST

Prostori Evropske komisije so v celoti dostopni ljudem s posebnimi potrebami. Ko se registrirate na spletu, prosimo navedite kakršne koli posebne potrebe in prehranske zahteve.

